

فصل برداشت آلو بالو و کیلاس آغاز شد

۵

د نورستان د نورگرام خنگل د اورلگبندی پر بېرنى قابوکولو د کرنې وزیر تېنگار

د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزیر ډاکټر انوارالحق احدي، د کرنې وزارت اړوندو ریاستونو او د نورستان ولايت د کرنې ریاست ته سپارښته وکړه، چې د نورستان د نورگرام ولسوالۍ په خنگل کې دی اورلگبندیه ژر تر ژره قابو کړي.
د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزیر نن یوخل بیا ددې وزارت چارواکوته دستور ورکړ چې د اورلگبندی د قابوکولو په پار دې ژر لاس په کار شي او سیمې ته لازم تجهیزات واستوی.
د نورستان د کرنې ریس عبدوالهاب نسیمی وايی، چې د نورگرام په ولسوالۍ کې د دوو قومونو ترمنځ د وسله والې جګړې په پایله کې، ددې ولسوالۍ د شام درې خنگلونه اور اخیستي دي.
بناغلې نسیمې زیاته کړه، چې اورلگبندیه د کورګل درې خواته په پراخېدو ده. د هغه په خبره، تر دې دمه نړدې ۱۷۴ هکتاره خنگل سوځدلې ده. په دې سیمه کې د ځنځوزې، نښتر او بلوط خنگلونه دی.

د نورستان د کرنې ریس وايی، چې د کرنې وزیر د سپارښتنې پر اساس، د اورلگبندی د قابوکولو په پار ددې وزارت د طبیعی سرچینو لوی ریاست له خوا سیمې ته توکی او تحنیکی امکانات استول شوي دي، او هلي خلپې کېږي، چې دا اورلگبندیه ژر تر ژره قابو شو.
د نورستان د کرنې ریس عبدوالهاب نسیمی وايی، چې په خینو سیمو کې د اورلگبندی شدت دېر او په خینو نورو سیمو کې لې دی.
د نورستان ولايت د نورگرام ولسوالۍ په خنگل کې اورلگبندیه له خلورو ورڅو را په دېخوا دوام لري.
دمګړي د اورلگبندی شدت کم شوی دي او هلي خلپې کېږي، چې په بشپړ دول قابو شي.

دوه اړخیزو همکاریو په پار ډچک جمهوریت د کرنې وزارت مرستیال سره د کرنې وزارت د اوبولگولو او طبیعی سرچینو مرستیال ناسته

د افغانستان د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت د اوبولگولو او طبیعی سرچینو مرستیال حشمت الله غفوری او د ډچک جمهوریت د کرنې وزارت مرستیل جيري شير، ترمنځ د ډچک جمهوریت پلازمېنې د پراک په نصار کې د دواړو هېوادونو د کرنې په سکټور کې پر پانګونه دوه اړخیزو ناسته وشهو.
په دې ناسته کې د افغانستان او ډچک جمهوریت ترمنځ د کرنې په سکټور کې د پانګونې پر همکاريو د خبرو اترو ترڅنګ دواړو هېوادونو ترمنځ د کرنېزو محصولاتو پر سوداګرۍ، د کرنېزو محصولاتو د ننداړتونونو پر جورولو او د خاوری د مطالعاتو او ابوا او خنگلونو د مدیریت په برخه کې پر همکاريو هم خبرې وشهو.
دغه راز دواړه خواوې په راتلونکو بیاشتو کې د دواړو هېوادونو ترمنځ د همکاريو د سند پر چمتو کولو هوکړي ته ورسېدل، چې داسند له دېپیماتیکو لارو تعقیبېږي.
په دې ناسته کې، د ډچک جمهوریت د کرنې ریاست مرستیال د افغانستان د کرنې وزارت مرستیال سره ژمنه وکړه، چې د کرنې په برخه کې د خپل هېواد تجربې له افغانستان سره شريکووي.

د کرنې وزیر: وچکالې اغېزو ته رسیدنه د کرنې وزارت په لومړیتوبونو کې دی

۳

گفت و گوی هیات افغانستان با صدراعظم چک در مورد سرمایه گذاری روی سکتورهای زراعت و معادن

مقامهای جمهوری چک همچنان تأکید کردند که آماده‌اند وسایل و ماشین آلات زراعتی ساخت چک را در افغانستان بسته‌بندی کنند تا این وسایل با قیمت پایین‌تر به دسترس دهقانان افغانستان قرار گیرد.

در نشست هیأت افغانستان با اندريچ بريش (Andrej Babiš) صدراعظم جمهوری چک در شهر پراک، روی سرمایه گذاری در سکتورهای معادن و زراعت صحبت شد.

هیأتی از افغانستان شامل محمدهارون چخانسوری وزیر معادن و پترولیم، نشاراحمد غوریانی وزیر تجارت و صنعت، حشمت الله غفوری معین آبیاری و منابع طبیعی وزارت زراعت، کبیر عیسی خیل ریس عمومی تدارکات ملی و عطا الله نصیب ریس واحد تسهیل سرمایه گذاری اداره امور ریاست جمهوری با اندريچ بريش صدراعظم جمهوری چک در حالی که ریس پالمان و وزیر خارجه این کشور نیز حضور داشتند، روی سرمایه گذاری در سکتورهای مختلف از جمله معادن و زراعت گفت و گو کردند.

صدراعظم جمهوری چک در این نشست ضمن ابراز آماده‌گی در مورد سرمایه گذاری روی زراعت افغانستان، گفت که کشورش آماده است تراکتورها و دیگر ماشین آلات زراعتی را به افغانستان منتقل کند.

د ملګرو ملتونو د خپرو او کرنې ادارې په غونډه کې د کرنې وزارت د مرستیال ګدون

د سیستیمونو د پیاوړیا او ادارې مرستی او همکاريو د طبی نباتاتو د مرکزونو ته اړتیا لري.

د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت د کرنې او کلونو بنسکته ۴۰ سلنې ماشومان د خوارخواکۍ په ستونزو اخته دی او ۵۵ سلنې هم د بیوژلی تر کرنې لاندې دی». شپرشاه اميري د افغانستان د کرنې په برخه کې د ملګرو ملتونو د خپرو او کرنې ادارې (FAO) له د کنفرانس له لارې ګدون وکړ.

دا غونډه، چې د غذايی مواد د تامين پر خنګوالي د خبرو اترو په موخه جوړه شوې ووه، په کې بناغلې اميري وویل: «۳۳ سلنې افغانان د

د مالداري سکتوري ته لومړيتوب ورکول کېږي

وچکالي به د مالداري سکتوري زيانمن کري، خو د کرنې وزارت د بېلابېلو برنامو په لاره اچولو سره هلي خلې کوي، چې د مالداري پر سکتوري د وچکالي منفي اغښي کم کري.

د کرنې، ابولگولو او مالداري وزارت د کرنې او مالداري مرستيال شپرشاه اميري وايي، چې په تېرو کالونوکي د هېسود مالداري سکتوري ته دېره کمه پاملنه شوې ده، خو تر دي وروسته د وزارت په کاري لومړيتوب کي ياد سکتوري ته خايم ورکول کېږي. بنګالۍ اميري نن په هغه غونديه کې، چې د حيواني روغتيا او مالداري لوی رياست نوي ريس په توګه د نورجان خاځي د پېژندې په موخه جوړه شوې وه، ووبل، چې د مالداري سکتوري د پراختي او پرمختيما په پار تاکل شوې، چې په نړدي راتلونکې کې به په هېسود کې يوه لویه ملي پروژه په لاره واچول شي. هغه دغه راز ووبل، چې سودني

ننګرهار کې د هېسود په کچه د کبانو د دانې تولید کارخونه پرانیستل شوې

په پهه ولايې ده ډهنو د فالولو لپاره هم هڅي روانې دي. انعام الله صافۍ ووبل: «وراندي تر دي د کرنې رياست د خپلو همکارو پروژو په مرسته د حبيب حسام شرکت ته د چرګانو د دانې د تسيت لپاره يو مجھر لابراتوار جوړ کړي و او په راتلونکې کې به له دوي سره له نړدي کارکو توڅود کبانو د دانې د لامياري کولو لپاره هم لابراتوار جوړ کري». دغه راز د حبيب حسام شرکت د دانې د برحی مسول پاکتر داد محمد درمل ووبل، چې حبيب حسام شرکت په درې برخو هيچري يا یورځنيو چرګوړو تولید، د هګيو چرګانو روزنه او د دانې تولید په برخه کې کار کوي، چې له نېټه مرغه اوس يې د کبانو د دانې د تولید برخه هم فعاله کړه، چې ورسه به د هېسود په کچه د کبانو روزونکو یوشمېر ستونزې هوارې شي. درمل ووبل، چې ياده کارخونه په ساعت کې د متريک ۲۰ تنه دانې د تولید وړتیا لري، چې په کې به ۴۰ تنه ده مستقيم او تر پېرو کسانو ته په غير مستقيمه توګه د کار زمينې هم برابري شي.

د ننګرهار دکرنې، ابولگولو او مالداري رياست وايي، چې د لومړي څل لپاره په دې ولایت کې د حبيب حسام شرکت په نوبت، د هېسود په کچه د خه باندي یومیلیون امریکایي دالرو په پانګونې د کبانو د دانې تولیدي کارخونې په فعالیت پیل وکړ، چې په یو ساعت کې د شل تنه دانې د تولید ظرفیت لري او په دې سره به د کبانو روزونکو د خوارکې په برخه کې ستونزې هوارې شي. په دې اړه جوړه شوې غونديه کې د ننګرهار په ننګرهار ملکې میاخپل ووبل، چې په ننګرهار کې د کارخانه په کړي ترڅو خلکو ته د کار زمينه برابره شي. په همدي حال کې د کبانو روزونکو د دانې په برخه کې خورا دېږي ستونزې لري، خو ددي کارخونې په فعالېدو سره به د هغوي ستونزې هوارې شي. میاخپل د کارخونه د ددې سکتوري د پیاوړتیا ترڅنګ د کبانو د سکتوري پیاوړتیا د کرنې رياست له لومړيتوبونو خخه دي او دې ګام وباله او په خپله برخه کې د هر راز همکاريو پاډ ورکړ. ملکې میاخپل د کارخانه په کړي ترڅو خلکو ته د کار زمينه برابره شي. په همدي حال کې د ننګرهار د کرنې، ابولگولو او مالداري ريس انجينير انعام الله صافۍ ووبل، چې د چرګانو د سکتوري د پیاوړتیا ترڅنګ د کبانو د سکتوري پیاوړتیا د کرنې رياست له لومړيتوبونو خخه دي او دې برخی ته به لړې کار وکړو ترڅو پرخان بسیا شو. د ننګرهار د کرنې ريس ووبل، چې د کبانو روزونکو د کار زګونه تنه د کبانو غوښه له بېړنيو هېسودونو واردېږي، چې ورسه ميليونه دالر له هېسوده بهر خي. ده ډهنو د کارخانه په خبره په دې برخه کې پانګونه هېسود خان بسیانې په لور بیاېي. صافۍ ووبل د کبانو د بچيو د تولید په موخه یې د عبدالخپل په فارم کې د کبانو د تکنیري فارم جوړلوا چارې په چټکي سره روانې دی او کومې هيچري، چې

نورستان کې د نباتي ناروغيو او افتونو د کنټرول په پار ننداريزي کروندي جوړېږي

کيمياوي لاري چاري او ترڅنګ یې د ناروغيو د مدیریت او د کيمياوي درملو زيانونه هم بزگانو ته نسودل کېږي. د نورستان ولایت د کرنې رياست هڅه کوي ترڅو پر وخت د کرنې د پراختيما لپاره بزگرانو ته د ناروغيو او افتونو د کنټرول او د نباتي ناروغيو او افتونو د مخنيوي د کروندي جوړوي. چې د تېټولو په موخه فني مشوري او سپارښتني وکړي.

د نورستان ولایت د کرنې، ابولگولو او مالداري رياست چارواکې وايي، چې د فني او مسلکي کارکونکو پر مې هڅي کوي ترڅو نباتي ناروغيو او افتونو کنټرول پر وخت سره هېسود. یاد رياست وايي، چې ددې ولایت بزگرو ته د نباتي ناروغيو او افتونو مخنيوي د عملی او نظری زده کړو په پار خلور ننداريزي کروندي جوړوي. د نورستان ولایت د کرنې رياست په ویناد نباتي ناروغيو او افتونو د کنټرول او پر وخت مخنيوي د مركز پارون او نورگرام ولسوالۍ پر مې د مرکز پارون او نورگرام ولسوالۍ کې د نباتي ناروغيو هراپڅيز مخنيوي په موخه خلور ننداريزي کروندي، چې به کې صنعتي نباتات او سابه شمال دي جوړېږي. په دغه ننداريزي کروندو کې بزگرانو ته د شته ناروغيو د مخنيوي او کنټرول په پار لازمي لارښونې، میخانیکي او

د بزرگ خبرې

مبارزه با پیامدهای خشکسالی

در زمستان ګذشته متأسفانه شاهد ریش برف و باران کافي نبودیم. این مشکل که از تغيرات اقلیمي ناشی می شود، در میان شهروندان بهویژه زراعت پیشه ګان و مالداران نگرانۍ های زیادي خلق کرده است. بزرگترین آسیبی که خشکسالی و کمبود آب به جا مې ګذارد، متوجه همین دو سکتوري است.

امسال در افغانستان، که از جمله کشورهای آسیب پذیر از ناحيې تغيرات اقلیمي است، تاثيرات منفي خشکسالی در برخى از ولایات در همین فصل بهار رونما شده است.

تغيرات اقلیمي خیلی دېر خبر می کند و چاره ای برای جلوگیری از آن در کوتاه مدت نیست. خشکسالی ضربه های محکمی به اقتصاد و منابع طبیعی کشورهای زراعتی وارد می کند. کمبود برف و باران و زمستان خشک، باعث کاهش آبهای زیرزمیني می شود. وقتی برف و باران کم باشد، مسلمان حاصلات زراعتی، بهویژه حاصلات للمي و تولید برنج کاهش می باید. به همین دليل، خشکسالی نگرانۍ همه را برانگیخته است.

در سال ۱۳۹۷ نیز افغانستان ګواه خشکسالی بود. در آن سال روشن شد که در کنار کاهش غذا و آب برای انسان ها، مالداری و تولید لبنيات نیز از بخش هایی است که با وقوع خشکسالی، ضررهای فراوانی را متقابل می شود. در ۱۳۹۷، وزارت زراعت در کنار دیگر تدابير، با تعديل شماري از پروژه ها به ياري مالداران شتافت و کوشيد تا صنعت مالداری کشور را نجات بدهد.

امسال نیز وزارت زراعت و نهادهای همکار در بخش زراعت و مالداری، در تلاش اند تا بتوانند اثرات ناگوار خشکسالی را رفع کنند. در آخرین مورد داکتر انوار الحق احدی، وزیر زراعت، آبياري و مالداري، در پیامې به مناسبت ۱۷ جون، روز جهانې مبارزه با بیابان زایي و خشکسالی، گفت که اين وزارت از زمستان ګذشته پیش بین خشکسالی امسال بود و از همین رو، برنامه های متعددی را برای مبارزه با پیامدهای منفي آن طرح کرده و اجرا می کند.

يکي از برنامه هایي که می تواند سکتوري مالداری را از بحران خشکسالی نجات دهد، توزيع مواد خوارکې حيواني به مالداران است. وزارت زراعت، اين برنامه را از مدت ها قبل به همکاري سازمان خوارک و زراعت ملل متعدد در برخى از ولایات و مناطق شدیدا آسیب پذیر آغاز کرده است.

برنامه ریزی و پلان ګذاري برای مبارزه با آسیب های خشکسالی در محورهای اصلی کار و زراعت قرار دارد و اين وزارت می خواهد با توجه به آسیب های احتمالي و با استفاده از تجربه سال ۱۳۹۷، مهار بهتر خشکسالی را به نمایش بگذارد.

از جانب دیگر، بخش دیگري از مسؤوليت به دوش همه شهروندان کشور است. همه ما شهروندان، همان طوری که مسؤوليت داريم در زمان باريدن برف و باران بکوشيم منفذهای در حويلى ها و صحن های مربوطمان برای تعذيه کاسه های آب زيرزميني ايجاد کنيم، وظيفه داريم تا در زمانی که خشکسالی به وقوع می پيوندد، به شدت در کاهش مصرف آب بکوشيم.

آبی که در سال های خشک به مصرف می رسد، به معنای خرج از قلب زمین است؛ قلبی که هر لحظه ممکن است بدون خون بماند و بايستاد و ما نیز مجبور شویم با آن متوقف شویم. مسؤوليت همه ما در سراسر کشور همین است که یک قطره آن را ضایع نسازیم. در شهرهای بزرگ، اين مسائله شدیدتر و جدی تر است.

بناءً، لازم است در زمانی که خشکسالی به وقوع پيوسته، دهقانان و مالداران با پیامدهای منفي اين مشکل مبارزه می کنند، در کنار رسیده ګې به مستحقان و نیم کردن نان خودمان با تهی دستان و مستحقان، به زمین و به ریشه های حیات مان رحم کنیم و قطره ای از آب را ضایع نسازیم.

افزایش حاصلات گندم با ایجاد قطعه نمایشی

محمدقاسم، یک از دهقان‌های قریه زردکمر ولسوالی خواجه‌غار ولایت تخار است. او و سایر دهقانان در قریه‌شان از سال‌ها بدین سو در مزرعه‌های خود گندم را به شیوه عنعنه‌ای و یکنواخت می‌کاشتند.

محمدقاسم بعد از عملی کردن

کارمند ارتباطات پروژه
CPMO

شیوه قطعه نمایشی، حاصلات گندم با استفاده از این شیوه را نسبت به استفاده از شیوه عنعنه‌ای به مرتب بیشتر می‌گوید. میزان حاصلات گندم با استفاده از شیوه عنعنه‌ای از نگاه کمیت و کیفیت چندان رضایت‌بخش نبود تا این که پروژه سرمایه‌گذاری اکشاف منابع آبی (LKISP) برای دهقانان قریه زردکمر از طریق ایجاد قطعه نمایشی زمینه استفاده از شیوه‌های مدرن را فراهم کرد. حالا خوش‌بختانه محمدقاسم از افزایش حاصلات مزرعه خویش خوشحال است و حاصلات مزارعه چندبرابر شده است. مزارع او از لحاظ کیفیت نیز محصول بهتری داده است. کشت به شیوه قطعه نمایشی با کشت به شیوه عنعنه‌ای تفاوت زیادی دارد. در شیوه قطعه نمایشی زمین به صورت اساسی توسط ماشین هموار شده و مزرعه برای کشت به شکل قطاری آماده می‌شود؛ اما در شیوه سنتی به این شکل انجام نمی‌شود. متخصصان وزرات زراعت، شیوه سنتی را غیرمسلمکی می‌دانند. در مزارع سنتی، آب و کود یوریا بیشتر مصرف می‌شود؛ اما در شیوه مدرن، یک فصل گندم فقط چهار بار آبیاری می‌شود و از ضایع شدن آب جلوگیری صورت می‌گیرد. باید گفت که در شیوه سنتی در دو جریب زمین زراعتی حدود ۷۰ کیلوگرام تخم گندم، ۲۰۰ کیلوگرام کود یوریا و ۱۰۰ کیلوگرام کود دی امونیم فاسفیت (DAP) استفاده می‌شود و کود حیوانی مصرف نمی‌شود. در شیوه قطعه نمایشی اما در دو جریب زمین ۵۰ کیلوگرام تخم گندم به شکل قطاری، ۷۵ کیلوگرام کود یوریا، ۵۰ کیلوگرام کود دی امونیم فاسفیت (DAP) و ۴۰۰ کیلوگرام کود حیوانی مورد استفاده قرار می‌گیرد. محمدقاسم می‌گوید: «باید بگوییم خوشحال هستم که یک تن از دهاقینی هستم که برایم این فرصت مهیا شده است تا بتوانم از طریق

در مورد شیوه سنتی گفت: «زمانی که گندم را به شیوه عنعنه‌ای کشت می‌کردیم، بتنه‌های هرزه در بین مزرعه سرمه‌ی کشید، اما با تطبیق شیوه قطار نه تنها بتنه‌های هرزه از بین رفت، بلکه ساقه‌های نبات نیز قوی شده و حاصل خوب داده است». وی در ادامه افزود: «پارسال از دو جریب زمین خود حدود یک هزار و یکصد و بیست کیلو گندم به دست آوردم، اما امسال با تطبیق قطعه نمایشی گندم، از همان دو جریب زمین حدود دو هزار و سه‌صد و ده کیلوگرام گندم حاصل به دست آوردم که در کل حدود شصت‌وچهار هزار و چهارصد افغانی عاید داشته‌ام». باید یادآور شد که پروژه سرمایه‌گذاری اکشاف منابع آبی (LKISP) از سوی بانک اکشاف آسیایی (ADB) تمویل و توسط وزارت زراعت، آبیاری و مالداری تطبیق می‌شود.

برنامه قطعه نمایشی که از سوی پروژه سرمایه‌گذاری اکشاف منابع آبی راه‌اندازی شده است، آموزش لازم را در عرصه کشت و زراعت به شیوه مدرن بیاموزم و حاصلات خوب از مزرعه خود به دست بیاورم. ما از سال‌ها بدین‌سو در مزرعه خود گندم را به شیوه‌های عنعنه‌ای کشت می‌کردیم. طریقه‌هایی که از اجداد و نیاکان برای ما به میراث مانده است، از آن استفاده می‌کردیم. اما امسال از سوی پروژه سرمایه‌گذاری اکشاف منابع آبی، یک قطعه نمایشی گندم به شیوه قطاری برای ما ساخته شد که کشت گندم را به طریقه قطار برای ما عمالاً آموزش داد. در قدم نخست تمام زمین را هموار کردند که این کار سبب شد تا آب به تمام قسمت‌های مزرعه به‌گونه یکسان برسد و در یک محل تجمع نکند. در کل ما در بخش‌های خیشاوه کردن، تخم پاشیدن و آب دادن، مهارت‌های لازم را یاد گرفتیم که در سال‌های آینده در مزرعه‌های خود تطبیق می‌کنیم». وی همچنان

دکرنې وزیر: اغېزو ته رسپنډه د کرنې وزارت په لوړ ټیټوونو کې دی

په همدي حال کې دکرنې، اوپولگولو او مالداري وزارت او د مرکزي احصائي د ادارې له خوا په ګډ ترسره شوې سروې کې چې، روان لمريز کال کې «دکرنې وضعیت وړاندوینې» په پار تر سره شوې وه نسيي، چې په افغانستان کې به دغنمود تولید سپني کچه په ۲۴ سلنې تیټووالی سره نیو دي خلور میليون متریک تنوته ورسپري. د سروې پر اساس ډېر ټیټووالی د للمي غنمو په سيمو کي بنودل شوي دي. ياد سروې نسيي، چې تېر ژمي او سرني پسرلي کې د ورنستونو د کچې د تیټووالی له امله د للمي غنمو د کښت سيمه ۶۲ سلنې او د اوبيزو غنمو د کښت په سيمه کې درې سلنې ټیټووالی راغلي دي. دا په داسې حال کې ده، چې د هېبواډ په کچه تېرکال دغنمود تولید کچه ۵۰.۱ ميليون متریک تنوته رسپدلي وه

بناغلي احدي وابي، چې چکالۍ د کرنې او مالداري په سکتور ډېرې اغېزو لري، خود دکرنې وزارت له یوشمبر نړيوالو همکارو بنسټونو سره د چکالۍ منفي اغېزو کمولو په پار د هېبواډ په بېلاپلې بروخو کې پر مالدارانو د خارويو د خوارکي توکو د وېش لږي پیل کړي دي. بناغلي احدي دغه راز وویل، چې د کرنې وزارت د ملګرو ملتونو د خورو او کرنې ادارې FAO په همکاري د هېبواډ په یوشمبر ولايتونو کې پر چکالۍ څيلو مالدارانو د خارويو د خوارکي توکو یا کانستنتريت د وېش لږي پیل کړي ۵۰. پاکټر انوار الحق احدي زياتوي، چې ياد وزارت په روسټيو دوو اوونيو کې له اسيايي پراختيابي بانک او نړيوال بانک سره د چکالۍ د منفي اغېزو کمولو په پار نېي خبرې اترې درلودې. هغه دغه راز وویل، چې د افغانستان دولت هم دي برخې ته خانګري بودجه ورکوي.

د جون ۱۷ مه، چکالۍ او دښتوپراخواли سره د مبارزې نړيوالې ورځ په را رسپندو سره دکرنې، اوپولگولو او مالداري وزیر داکټر انوار الحق احدي وايي، چې دکرنې وزارت مخکې له مخکې د سرني چکالۍ وړاندوينه کړي وه او ددې چکالۍ منفي اغېزو سره د مبارزې په پار خانګري برنامې طرحه او د پلي کېدو په حال کې دي. په ۱۳۹۴ یم کال کې د ملګرو ملتونو دعمومي ادارې له خوا د دښتوپراخواли سره د مبارزې په پار د جون ۱۷ مه و چکالۍ او دښتوپراخواли سره د مبارزې نړيواله ورځ ونومول شوه. ددې ورځې په مناسبت دکرنې وزیر وویل، چې په تېر ژمي کې د ورنستونو کچه تېتې وه او مور د سرني چکالۍ وړاندوينه کړي و په همدي موخه د چکالۍ د منفي اغېزو ټیټولو په پار مو خانګري طرحې او برنامې طرحه کړل چې د اجرا په حال کې دي.

توت؛ خوش طعم و انرژی‌زا

گنیم رضایی
گزارش گر

توت از جمله میوه‌هایی است که به‌شكل تازه و خشک از آن استفاده گستردۀ در کشور صورت می‌گیرد و هم‌چنان از این میوه در تهیه انواع شیرینی، کیک، چاکلیت و تلخان استفاده می‌شود.

تلخان که از شیرینی‌های محلی افغانستان است، از چهارمفرز و توت سفید یا سرخ ساخته می‌شود. تلخان منبع سرشار انرژی است. مردم در روزهای سرد زمستان از آن استفاده می‌کنند. در افغانستان حدود ۳۰ نوع توت وجود دارد که مشهورترین آن‌ها توت ابراهیم‌خانی، توت سفید، توت شیری، توت شصتی، توت مرکلی، شاه‌توت، توت خودی، توت کبود و توت بی‌دانه است.

میوه انرژی زیاد دارد، به‌خصوص توت و تلخان توشه‌ای برای کوه رفتن مردم می‌باشد. در کوه استفاده می‌کنند. سابق بازار خرید و فروش کم داشت، اما چند سالی می‌شود که حتا از بیرون پنجشیر مردم به خرید توت می‌آیند. من هر سیر توت خوب را تا ۳۰۰۰ افغانی هم فروخته‌ام. همه‌ساله جشنواره آن نیز در این ولایت راهاندازی می‌شود و اشتراک می‌کنیم.»

براساس آمارهای ریاست احصاییه وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، در سال ۱۳۹۹ در حدود ۶ هزار و ۳۹۶ هکتار زمین باغ توت بوده که به‌شكل مجموعی از آن ۲۷ هزار و ۷۷۲ متریک تن توت به دست آمده است. ولایت‌های پنجشیر و پروان بیشترین تولید را در سطح کشور داشته‌اند.

خشک می‌کنند تا از آن در هر فصل سال استفاده بتوانند.

به گفته گل محمد، تا وقتی که توت تازه به قیمت خوب به فروش می‌رسد، آن‌ها توت تازه می‌فروشند و پس از آن توت را خشک کرده به بازار عرضه می‌کنند. هر سیر توت خشک به قیمت پنج صد تا یک‌هزار و پنج‌صد افغانی در بازار به فروش می‌رسد.

احمدشاه، دکان‌داری در بازار ولسوالی عنابه ولایت پنجشیر، می‌گوید که توت این ولایت بازار خوبی دارد و در این سال‌ها بیشتر مردم از این بازار خرید می‌کنند. او می‌گوید: «استفاده توت، در پنجشیر سابقه‌دار است. مردم از سال‌های دور به این سو درخت توت را به‌صورت سنتی غرس می‌کرند و از میوه تازه، خشک، پیرقند و تلخان آن استفاده می‌کنند. این

توت یکی از میوه‌های معروف کشور است؛ میوه‌ای خوش‌رنگ و خوش‌مزه که به‌صورت خشک و تازه به مصرف می‌رسد. ماههای جوزا، سلطان و اسد، فصل پخته شدن توت است. در این فصل دهقانان و باغداران کشور این میوه را به بازار عرضه می‌کنند. پنجشیر، پروان، کاپیسا، کابل، غزنی و ولایت‌های دیگر کشور که آب و هوای معتدل دارند، بهترین و باکیفیت‌ترین توت را در افغانستان تولید می‌کنند.

باغداران از قدیم با پخته شدن توت، دوستان و اقارب نزدیک خود را دعوت می‌کرند یا این‌که دوستانشان خود در روزهای رخصتی برای توت خوردن می‌رفتند. این رسم تا هنوز پابرجاست. این روزها مردم برای تفريح و توت‌خوری به این ولایتها سفر می‌کنند. هم‌چنان شاعران و شخصیت‌های فرهنگی جشنواره‌های عننهای توت را در برخی از ولایتها راهاندازی می‌کنند. در این جشنواره‌ها در کنار خوردن توت و دوغ، برنامه‌های فرهنگی برگزار می‌کنند و به مشاعره در مورد توت می‌پردازنند.

این میوه فروش خوبی دارد. باغداران این میوه را به مارکیت انتقال می‌دهند و از فروش آن پول خوبی به دست می‌آورند. گل محمد، باشندۀ شکردره کابل، می‌گوید: «توت را از درخت‌ها می‌تکانیم، داخل جالی‌های خرد می‌اندازیم که بیشتر از یک کیلو گنجایش دارد. به [شهر] کابل انتقال می‌دهیم و به قیمت ۵۰ تا ۱۰۰ افغانی به فروش می‌رسانیم.»

توت، میوه‌ای کوتاه عمر است. با افزایش تدریجی گرمای هوا، فصل این میوه به پایان می‌رسد، از این رو باغداران آن را جمع‌آوری و

تأسیس یک فارم بزرگ و معیاری بادنجان رومی در هرات

رضا دهقان، باشندۀ ولایت هرات، یک فارم بزرگ بادنجان رومی را به مساحت ۱۰۰ هکتار زمین در این ولایت احداث کرده است.

در این فارم از سیستم مدرن آبیاری و تخم‌های اصلاح شده استفاده شده است. مسؤولان این فارم می‌گویند که این نوع تخم قابلیت تولید ۱۵۰ الی ۲۰۰ متریک تن حاصل را در هر هکتار زمین دارد. محصول این نوع تخم، از کیفیت بالا برخوردار بوده و در برابر امراض مقاومت خوب دارد.

فصل برداشت آلوبالو و گیلاس آغاز شد

محمد تمیم صدقی
گزارشگر

فصل برداشت آلوبالو و گیلاس، در اکثر ولایت‌های کشور آغاز شده است. هرچند آمار دقیق از مقدار آلوبالو و گیلاس جمع‌آوری شده در سال روان در دست نیست، اما براساس آمار و ارقام ریاست احصاییه و معلومات وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، سال گذشته نزدیک به ۲۰ هزار متریک تن آلوبالو و گیلاس در سراسر کشور تولید شد. براساس این ارقام، ساحه تحت کشت آلوبالو و گیلاس به دو هزار و ۹۶۳ هکتار زمین در سطح کشور می‌رسد.

Prunus cerasus و *Prunus avium* هر دواز خانواده Rosaceae هستند. گل این‌ها کامل بوده و قسمت خوارکی میوه، جدار رشد کرده تخدمان است. میوه آلوبالو به صورت خوش‌های و شبیه گوشواره روی شاخ و برگ گیاه ظاهر می‌شود که دارای برگ‌های سبز با شیارهای ظریف است.

آلوبالو و گیلاس از میوه‌های بسیار خوش‌طعم تابستانی است که مواد مغذی فراوان دارد. در سلامت بدن و حتا طول عمر انسان بسیار مؤثر است. بنابر نظر متخصصان تغذیه، آلوبالو

تن حاصل، عمدت‌ترین تولیده کننده آلوبالو و گیلاس در کشور است. کابل با برداشت دو هزار و ۷۲۸ متریک تن حاصل در جایگاه دوم، پروان با برداشت دو هزار و ۶۰۰ متریک تن حاصل در جایگاه سوم، پکتیا با برداشت یک هزار و ۷۰۰ متریک تن در جایگاه چهارم و بغلان با برداشت یک هزار و ۵۰۰ متریک تن حاصل در جایگاه پنجم قرار گرفته‌اند. آب و هوای مناسب، بارندگی‌ها به موقع و حمایت وزارت زراعت از زمین‌داران، از دلایل عمدت پیش‌تازی این ولایت‌ها در تولید آلوبالو و گیلاس در کشور است.

قندھار، فاریاب، بلخ، غزنی، کندز و هرات نیز از جمله ولایت‌هایی‌اند که بستر مناسب برای کشت و تولید آلوبالو و گیلاس به شمار می‌روند.

۱۵۰۰ ساعت دمای کمتر از هفت درجه، از استراحت بیرون می‌آید. ریشه‌های آلوبالو و گیلاس همانند سایر میوه‌های هسته‌دار نسبتاً سطحی بوده می‌کند. همچنان در پیش‌گیری از بیماری روماتیسم، کاهش چربی و درمان مرطوب مقاومت بیشتری نشان می‌دهد و عدم زه‌کشی به گیلاس آسیب وارد می‌آورد.

از دیاد آلوبالو و گیلاس معمولاً از راه پیوند و گاه به روش‌های قلمه‌گیری و خوابانیدن انجام می‌شود.

گفتنی است که افغانستان یکی از تولیدکننده‌گان آلوبالو و گیلاس است که هر دو در ۲۵ ولایت کشور حاصل و رشد مناسب دارد. در رده‌بندی ریاست احصاییه و معلومات وزارت زراعت، ولایت بدخشان با برداشت چهار هزار متریک

گیلاس سرشار از انتی‌اکسیدان، ویتامین و فیبر است و در پیش‌گیری از سرطان و تقویت حافظه به افراد مسن کمک می‌کند. همچنان در پیش‌گیری از بیماری روماتیسم، کاهش چربی و درمان مرطوب مقاومت بیشتری نشان می‌دهد و عدم زه‌کشی به گیلاس آسیب وارد می‌آورد. آلوبالو و گیلاس در مناطقی که به دلیل سرما برای زردآل و شفتالو نامناسب است، به خوبی رشد می‌کند. همچنان در مناطقی که دارای تابستان‌های خنک و خشک است، رشد خوبی دارد. از نظر مقاومت در برابر سرما، گیلاس بین شفتالو و گلاب قرار دارد، در حالی که آلوبالو مشابه سیب است. احتیاج سرمایی آلوبالو بین ۶۰۰ تا ۱۶۰۰ ساعت است، در حالی که گیلاس با ۵۰۰ تا

پکتیا کې د څه باندې ۱۴ میلونه افغانيو په ارزښت د حبیب کلا د اوپولګولو شبکې د جوړولو چارې پیل شوې

کرنیزو ځمکو د اوپو کولو په برخه کې هوسا شي. دغه راز د حبیب کلا او سیدونکو د پکتیا د کرنې ریاست خخه منه وکړه، چې د کرنې د پراختیا په برخه کې د دوی په سیمه کې زیات شمېر ګټورې پرروژې پلي کړي دی. همدراز د بنست د بېړۍ اېښودو خخه ورورسته د پکتیا والي محمد حلیم فدایی، په یاده سیمه کې د کرنې ریاست له خوا د جوړ شوې متراکم بن او جوړو شوېو سرو خونو خخه هم لیدنه وکړه او له بزگرانو خخه بې غونښتل، چې کرنې او بنوالي ته پراختیا ورکړي، تر خو خپل او د هپواد اقتصاد جوړ کړي.

ښاغلی فدایی زیاته بې کړه، دا چې بزگران د هپواد ابادونکي دي، نو مور هم هخه کوو، چې د دوی د کرنې اقتصاد د پیاوړتیا لپاره اړینې پرروژې پلي کړو. په همدي حال کې د پکتیا د کرنې ریس محمد دین مومند وویل، چې د کانال د جوړو د په چارو کې به د سیمې او سیدونکو ته ۱۱۰۰ کاري ورڅې برابر او ترې به مستقیمه ګټه واخلي. د ښاغلی مومند په خبره په یاده سیمه کې به له ۲۰ خخه تر ۳۰ سلنډ د اوپو ضایعاتو مخه ونیول شي او بزگران به د

کړي ۹۹. د پکتیا والي محمد حلیم فدایی د دېږي اینسودو پر مهال د حبیب کلا او سیدونکو ته د یاد کانال د چارو د پیل مبارکي ورکړه او هم بې د کرنې ریاست د کړنو خخه خوبني ونسوده، چې د پکتیا بزگرانو او مالدارانو لپاره بې ترسره کړي او کوي. ښاغلی فدایی وویل، چې د حبیب کلا د جوړی کلان د اوپولګولو داغه کانال د ۴۱۰۰ مترو په اوږوالي د کرنې وزارت اړوند د کرنې او خوړو خوندیتوب بېړنې پرروژې EATS «له خوا د ۱۴ میلونه او ۳۴۰۰۰ افغانيو په ارزښت د ۳۰۰ ژره او ۱۰۷۰ جریبه کرنېزه جوړیدو سره به بې ۱۰۷۰ جریبه کرنېزه

دکرنې، اوپولګولو او مالداری وزارت دکرنې او خوړو خوندیتوب بېړنې پرروژې EATS له خوا د پکتیا مرکز ګردیز اړوند حبیب کلا کې د جوړی کلان د اوپولګولو شبکې د یادی شبکې د بنسټ دېږي اینسودو په مرأسمو کې د پکتیا والي محمد حلیم فدایی، د ولايتي شورا مرستيال جنت خان ځمکنې، د ملي امنیت ریس د ګرووال محمد فاروق انوري، د پکتیا د کرنې، اوپولګولو او مالداری ریس انجنیئر محمد دین مومند، قومی مشرانو، د ولايت مقام مشاورینو، د سکتوری او تهنيکي خدمتونو ریس انجنیئر سلطان احمدزی، د کلې مشرانو او بزگرانو ګډون

حاصلات سبزخانه‌های پروژه تغییر اقلیم در ننگرهار

شجاع الحق نوری
گزارش‌گر

نهال بسازم و فروش کنم. در این قوریه بیش از یک هزار نهال تولید کردم که آماده فروش می‌باشد و پول آن نیز امسال نصیبم می‌شود.» پروژه کاهش‌دهی خطرات حوادث (CDRRP) ناشی از تغییر اقلیم برای پنج سال طراحی شده و در ولایت‌های جوزجان و ننگرهار عملی می‌شود. هدف عمدۀ این پروژه، بهبود آماده‌گی‌ها و انعطاف‌پذیری جوامع روستایی در برابر خطرات حوادث ناشی از تغییر اقلیم و بهبود اقتصاد دهقانان از طریق ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار و مطابق با تغییر اقلیم است. صندوق محیط زیست جهان و برنامه انسان‌گردانی ملل متحد (UNDP) برنویل کننده‌گان این پروژه هستند. متخصصان رزاعت می‌گویند این سبزخانه‌ها در صورت مدیریت بهتر آب و خاک، در یک سال سه فصل حاصل می‌دهند، اما در افغانستان دو فصل کشت می‌شود. ننگرهار، ولایتی با داشتن آب و هوای گرم، فضای مساعد برای احداث سبزخانه‌ها دارد. بیشترین تولید سبزخانه‌های این ولایت بادرنگ و بادنجان رومی است.

کردم، امید دارم که امسال تا ۹۰ هزار افغانی فروش کنم. اگر سنجش کنیم، سه بسوه زمین گرین‌هوس برابر به سه جریب زمین فضای آزاد حاصل می‌دهد.» این دهقان، سال گذشته از فروش حاصلات بادرنگ و بادنجان رومی این سبزخانه یک قوریه تولید نهال نیز ساخته است. وی می‌گوید: «سال گذشته از فروش بادرنگ و رومی این سبزخانه ۱۵۰ هزار افغانی فروش داشتم. با این پول توانستم یک قوریه تولید

پروژه کاهش خطرات تغییر اقلیم (CDRRP)، مربوط به وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، در دو سال گذشته توансته است ۳۲ سبزخانه بزرگ را در ولسوالی‌های کامه، خیوه و بهسود ولایت ننگرهار بسازد. مستفیدشونده‌گان این سبزخانه‌ها از حاصل و درآمد بیشتر آن حکایت دارد و از نتیجه مثبت آن ابراز خرسندی می‌کند.

محمدامین، باشندۀ گان قریه زاخیل ولسوالی کامه ننگرهار، می‌گوید که با فروش ۲۵۰ هزار خربیه بادنجان رومی، تاکنون ۳۵ هزار افغانی به دست آورده است و این درآمد به مراتب بیشتر از آن است که در گذشته به دست می‌آورد.

او می‌گوید: «سه بسوه زمینم را پروژه تغییر اقلیم سال گذشته سبزخانه ساخت. امسال حاصل داده، نتیجه مثبت دارد. کشت در سبزخانه آسان است و به دور از آفات و امراض می‌باشد. همچنان چند برابر اضافه‌تر از ساحه باز حاصل می‌دهد.»

به گفته این مرد، در یک سال دو مرتبه از این سبزخانه‌ها حاصل می‌گیرند و پول فروش آن به ۱۷۰ تا ۱۸۰ هزار افغانی می‌رسد. او گفت: «سابق در این مزارع گندم و جواری کشت می‌کردیم، حاصل آن به مراتب کم بود. در هفته اول فروش بادنجان رومی ۴۰ هزار افغانی فروش

نورالله پتمن
خبریاں

لومپریتوب خخه د ملاتر پروژي «SNaPP۲» د چارواکو د مالوماتو له مخي په ياد ولايت کې ۲۲ د ابوبکر گوللو کانالونه هم جوړ شوي دي، چې گنې کرنېزې ځمګې تري خروبې او د ابوبو د ضيعاتو مخه ورسه نیوں شوی ده، چې له هغې ډلي یوه هم د جيرن او صواتي کانالونه دي، چې د جيرن کانال رغنيزې چاري بشپړي او د صواتي کانال چاري راونې دي. د کرنې وزارت له دویم ملي لومپریتوب خخه د ملاتر پروژي «SNaPP۲» سيمه ييز چارواکي وايي، چې د جيرن کانال په جور بدوسره د ابوبو د ضيعاتو مخنيوی شوی او د کرونډگرو د کښت هغه ځمکې چې له ابوبو خخه محرومې وي تري او به کېږي او تر خنګ يې زړونه کورني په نېغه او نابېغه توګه تري برخمنې شوی دي. همدا راز د یو شمېر کانالونو رغنيزې چاري هم ګرندې، راونې، دي.

د یادو پروژو خخه برخمن شوي او د سيمې او سيدونکي هم پلي شويو پروژو ته خکه خوبن د، چې له اوبو خخه پاتې کرنېزې ځمکې يې په جوړېدو سره خړوبې، د سيمې د زرغونتیا لامل، کاري بوختياوې ورسره زياتې او د پاكو اوبو ستونزې يې، اکمه، شوه، ۶۵:

همداراز له دویم ملي لومړیتوب خخه د ملات پروژه د
مالداری په برخه کې هم یو شمېر فعالیتونه تر سره
کړي دي، چې له هغې ډلي د علوفې د درې زره ۳۲۰
کیلوګرام تخمونو وېش، د شپدو لوشنو ۶۰۰ کڅورې
مېرمنو ته ورکړ، ۲۱۰ قطع کوونکو ماشینونو وېش،
د شپدې تولولو له درو مرکزونو ملاتړ، یوزر ۶۰۰
مالدارانو ته په بېړنيو حالاتو کې ۸۰ تنه د خارویو
خوارکي توکي ورکول، او د لبنياتو د پراختیا په برخه
کې ۶۰۰ مېرمنو ته روزنه ورکول د مالداري په برخه
کې د یادې پروژې فعالیتونه دي، چې د تېرو خو
کالونو په اوردو کې یې تر سره کړي دي.

دغه راز ياده پروژه خصوصي سکتپور سره هم همکاري
کوي، چې له هغې برخې د گنيو پروسس له دوو
او د ممپليو له یو مرکزونو خخه ملاتېر کول او
کرونديگرو ته د حاصلاتو له راتولو خخه وروسته د
کرنيزو وسائلو وېش د ترسره شويو فعاليتونو بله برخه

د کرنې وزارت له دویسیم ملي لوړیتوب خخه د ملاتېر پروژه «SNaPP۲» د کرنې، اوبولګولو او مالداری وزارت یو له پراختیایی پروژو خخه ده، چې د کرنې وزارت په چوکات کې خپل پلان شوی فعالیتونه د اړوندو ولايتونو د کرنې ریاست سره په همغږۍ ترسره کوي، چې د کرنې پراختیا نېړوال مرسنندويه صندوق «IFAD» له خوا تمولېږي.

ریاست کارکونکو او نارینه او بنخینه کرونگرو ته ۳۴ روزنیز پروگرامونه په لاره اچول، ۱۹۳۰ نارینه او بنخینه کارکونکو ته د ولایت او ولسوالیو په کچه د کښت لارې چارې وربسودل، اته زره او ۲۷۰ نارینه او بنخینه وو ته د ۱۸ سرليکونو لاندې حرفوی زده کړي ورکول، د بهسودو ولسوالۍ د بزگرانو سیمه یېز بنوونځی یا (FLRC) کې لوېې شنې خونې جورول، په بهسودو، کوز کونړ او کامه ولسوالیو کې د بزگرانو سیمه یېز بنوونځی یا (FLRC) جورول او تجهيز، او دغه راز د دې برنامې تر پونښن لاندې ولسوالیو کې د نارینه او بنخینه وو کرونگرو لپاره د بزگرانو بنوونځی ۱۶۵ جلسې په لاره اچول شامل دي.

د کرني وزارت اوند ياده پروژه د مېرمنو د پياوريتا او
اقداصادي بسيارني په برخه کي هم پراخ پرگرامونه
ترسره کړي دي.
زرمانيه دره نور په ولسوالۍ کي د کورني باغچي يو
برخواله ده، چې له خپلې کروندي خخه يې پنځه زره
په شاوخوا کي عايد لاسته راوري، نموري خوشحاله
ده چې خپل لګښتونه تري پوره کوي او د کورني
باغچي ترڅنګ يې نوري اوپندي لاري چاري هم
زده کړي دي.

د درني وزارت ياده پروژه ميرمنو نه د چليو فعالیتونو
له لاري په ننگرهارکي ميرمنو لپاره اووه کوچني
شنې خونې هم جوري کري او تر خنګ يې په ۲۳۰
ميرمنو کرنيزې بستې هم وېشلې او له ۷۰۰ کورنيو
باغچو خخه ملاتر د يادې پروژې نوري کړني دي.
ياده پروژه د اصلاح شويو تخمونو په برخه کې هم له
کرونديگرو سره ګنې مرستې کري دي، چې له هغې
دلې ۳۱ زره او ۹۵۰ کيلو گرامه اصلاح شوي د غنمو
تاخم په ۹۹۶ امنو کرونديگرو وېشل، اته زره او ۶۰۰
کيلو گرامه د شولو تصديق شوي تاخم په ۸۶۰ امنو
کرونديگرو وېشل، یو زرو ۳۸۲ امنو بزرگرانو لپاره پنځه

زره او ۳۵۰ کیلو گرامه دو رگه جوارو تخمونو وپش،
دوه زره او ۵۵۹ نارینه او بسحینه ووکرونده گرو ته د سبو
تخدمونه ورکول، ۸۴ اپمنو بزرگانو ته د وریجو
۴۲۰ کیلو گرامه تصدیق شوی تخدمونو وپشل، د وریجو
۵۱۰ کرونده گرو ته د شلود کرنیزو وسايلو ورکره، د
وریجو د عصري کرکيلي ياد کتار په بنه (ریپا) په
برخه کې اووه زره د شلولو کرونده گرو ته روزنه ورکول
نوري هغه کېنى دی، چې د تېرو خو كاللونو په اوردو
کې کرونده گرو ته ترسره شوی دی.

په ورته وخت کې د کرنې وزارت له دویم ملي لومړیتوب خخه د ملاتې پروژه «SNaPP۲» د ابولګولو په برخه کې هم ګن شمېر کانالونه جوړ کړي دي. د ننګههار، به ولايت کې، د کرنې، وزارت له دویم ملي،

د کرنې وزارت له دویم ملي لوړیتوب خخه د ملاتر «SNaPP2» پروژه په ګنو برخو کې لکه د خوړو خونديتوب، د اوږو لګولو شبکې او کانالونه جوړل، د بزگارانو د عوایدلو لوړول، خلکو ته کاري زمينې برابرولو او د کليو بي وزله کورنيو د اقتصادي پیاوړتیا په برخه کې د بلخ، هرات او ننګرهار په ولايتونو کې خپلې چاري پیل کړي، چې وروسته يې د خپلو پراخو او اغېزمنو فعالیتونو په پایله کې خلور نور ولايتونه «کابل، لوګر، پروان او بغلان» هم تر پوښتن لاندې راوستل، چې په ترڅ کې يې له تېرو خو کالونو راهیسې ګن فعالیتونه ترسره کړي دی.

د کرنې وزارت له دویم ملي لومړیتوب خخه د ملاتې پروژه SNaPP2 د نورو ولايتونو سربېره په ننګرهار کې هم له ۲۰۱۶ کال راهيسي خپل پراخ پراغمونه پلي کړي دي، چې له هغې دلې د «اوبولګولو شبکې او کانالونه جوړول، کرنیز ترویج، د مبهو لرونکو ونو د قوریو جوړل او مالداري» په برخه کې خپل فعالیتونه ترسره کوي، چې د یادو فعالیتونو په ترڅو کې ګنهو خلکو ته د کار زمينه هم برابره شوې ۵۵. یاده پروژه د ننګرهار ولايت په اړوند ولسواليو کې د خپلې بیلابلو فعالیتونو له لارې ګډې لاسته راونې هم لري، چې د کرونډګرو، بنوالو او مالدارانو له خورا تود هرکلکي سره مخ شوې دي. د ننګرهار په ولايت د کرنې وزارت له دویم ملي لومړیتوب خخه د ملاتې پروژې SNaPP2 سيمه يېز چارواکي وايې، چې د خصوصي سکټور او کرنیزو سوداګرو سره اوړه په اوړه کار کوي تر خو له دې لارې کرنې، بنوالۍ او مالداري ته وده ورکړي.

ننگرهار کې له دویم ملي لومړیتوب خخه د ملاتر پروژې «SNaPP۲» سیمه بیز سرپرست مسؤول محمد حنیف امیرزې وايي، چې د خپلو فعالیتونو په دوام يې د ننگرهار په کچه ۳۳ سنتي او دوه عصری قوربې، چې د ۴۰۰ زره نیالګیو د تولید ورتیا لري جوړي کړي دي او تر خنګ يې ۱۲۰ قوربه لرونکي هم په بېلاپلوا برخو کې روزلې دي او په ورته وخت کې په ۲۸۰ جریبه څمکه د مېوو لرونکو ونو بنونه هم ګښودا، شوء، ۶۵.

پیروں ری ی سید جاوید د ننگرهار ولایت په بنپوی ولسوالی کې د یادې نرسري یوتن برخمن او کارکوونکى دی، هغه د کرنې وزارت له دویم ملي لومړیتوب خڅه د ملاتر پروژې له کارونو خوښ دی، چې په عصری توګه یې دا سې نرسري ورته جوړه کړې ۵۵، چې په زرگونه نیالګي پکې تر روزنې لاندې دی او ژوند پی، ورسه بدلون موندلې دی.

د يادي نرسري کارکونکي له کرنې وزارت خخه غواپي، چې
ورته نرسريو ته دې لا پراختيا وکړي، تر خو په سيمه کې د
تصديقي نialiګو اړتیاوې راکمي، بنوالۍ پراخه او له دې لاري
د مېوو تولیدات زيات کړي.
په ورته وخت کې ياده پروژه د ترویج په برخه کې هم لاسته
داونه لئن، ح به ترویج بخه ک دننګه ها د کرن

صنعت پیله‌وری؛ مریم ۷۵۰ فرصت شغلی فراهم کرده است

کمینا افسری
گزارش گر

با انجام فعالیت‌های اقتصادی، می‌توانند در بلند بردن سطح اقتصاد خانواده‌های شان سهم بگیرند. در همین حال مسوولان ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولايت هرات می‌گويند که امسال اين ریاست به تعداد پنج هزار جعبه کرم ابریشم را در اين ولايت توزيع کرده که ۸۵ درصد آن در اختیار باشندگان ولسوالی زنده‌جان قرار داده شده است.

بشير احمد احمدی، سپرست ریاست زراعت ولايت هرات، می‌گويد که ۹۰ درصد تولید کننده‌گان این کرم را خانمه‌ها تشکيل می‌دهند.

کرم ابریشم در ولسوالی‌های انجیل، گذره، زنده‌جان و پشتون زرغون ولايت هرات بيشترین تولیدات را دارد و ولسوالی زنده‌جان به دليل اين که درختان توت زيادي دارد، مهم‌ترین کانون پرورش کرم ابریشم اين ولايت است.

پرورش کرم ابریشم از جمله صنعت‌های ديرينه کشور است که تابه حالت شکل عنعنه‌اي به ويژه در ولايت هرات مروج بوده و علاقه‌مندي به پرورش آن رو به افزایش است. باید گفت که به صورت متوسط هر جعبه کرم ابریشم حدود ۳۲ کيلوگرام پيله تولید می‌کند و هر چهار کيلوگرام آن بين یک هزار تا يك هزار و ۳۰۰ افغانی خريد و فروش می‌شود.

ظرفیت کاري ما را بيشتر ساخته و باعث شده است تا علاقه‌مندي بانوان نيز در اين عرصه افزایش يابد.

خانم شيخ به تازه‌گي يك کارگاه تولید تار ابریشم را نيز در ولسوالی زنده‌جان تأسيس کرده است که در اين کارگاه ده بانو روزانه سرگرم تولید پارچه‌های رنگارنگ ابریشمی هستند. او می‌گويد که درامد خالص از اين دو کارگاه، ماهانه بيش از ۱۵۰۰۰ است.

بانو شيخ اميدوار است که کارش را توسعه دهد. او تأكيد می‌کند که اکثر خانمه‌ها در روستاهای از نبود زمينه کار رنچ می‌برند و وي تلاش می‌کند تا اين زمينه را برای آن‌ها فراهم سازد. به گفته بانو شيخ، خانمه‌ها

و نهادهای غيردولتی تهيه می‌کند و به دسترس کارمندانش قرار می‌دهد.

مریم می‌گويد: «هدف من از ايجاد اين شركت، رشد صنعت پیله‌وری و بلند بردن سطح اقتصاد خودم، خانواده‌ام و يك تعداد خانمه‌های ديگر بوده تا از اين طريق بتوانم به بانوانی که توان انجام کاري را دارند، خدمت کنم». به گفته مریم شيخ، او با اين صنعت از دوران کودکی آشنایي داشته و آموزش‌های اوليه را از اعضای خانواده‌اش، که مشغول فعالیت در اين عرصه بوده‌اند، فرا گرفته است.

مریم می‌گويد: «رياست زراعت هرات با راهاندازی صنف‌های آموزشی برای خانمه‌ها در قسمت نگهداری و پرورش کرم ابریشم،

با توجه به سنتی بودن اکثر مردم ولايت هرات و نبود امنیت در روستاهای این ولايت، زمينه پیشرفت و رسیدن به شهرت برای دختران جوان روستایی، اندک است. مریم شیخ از جمله همین دختران است. او که در ولسوالی زنده‌جان این ولايت زنده‌گی می‌کند، تصور هم نمی‌کرد که روزی به شهرت برسد و آوازه‌اش مرزاهاي اين ولايت را درنوردد.

مریم توانسته است با سرمایه‌گذاری اندک و جمع‌آوری کمک از نهادهای مختلف، برای ۷۵۰ زن در ولسوالی زنده‌جان فرسته‌های شغلی خوبی را فراهم کرده و زنده‌گی خود و خانمه‌های ديگر را رونق بخشد. او نمونه‌های از دختران شجاع و فعال است که با کوشش‌های فراوان و پی‌هم توانسته صنعت پیله‌وری را در اين ولسوالی رونق دهد و زنان زيادي را به اين صنعت تشویق کند.

مریم می‌گويد که بيشتر کارمندانش زنان خانه‌دار هستند؛ زنانی که چگونه‌گی نگهداری و پرورش کرم ابریشم را از او آموخته‌اند و اکنون در اين عرصه فعالیت دارند.

مریم می‌گويد که او از پنج سال به اين سو مسوولیت و سپرستی فعالیت‌های اقتصادی اين بانوان در ولسوالی زنده‌جان را بر عهده دارد و به هدف رشد صنعت پیله‌وری يك شرکت خصوصی را نيز تأسيس کرده است. اين شرکت، فعالیت اقتصادی بانوان در عرصه پرورش کرم ابریشم را مدیریت می‌کند. وي همه‌ساله به منظور رشد اين صنعت و افزایش بهره شرکت‌ش، جعیه‌های کرم ابریشم را از ریاست زراعت ولايت هرات

۱۵۰

مرکز تماس دهقانان

دهقانان گرامی؛

به شماره رايگان ۱۵۰ زنگ بزنيد و مشكلات تان را با متخصصين وزارت زراعت در ميان بگذاريد، به زودترین فرصت به مشكلات تان پاسخ داده خواهد شد.

